

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om medicinska krav för innehav av körkort m.m.;

TSFS 2010:125

Utkom från trycket
den 12 augusti 2010

beslutade den 30 juni 2010.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 1 och 6 §§ körkortsförordningen (1998:980) och 11 kap. 1 § yrkestrafikförordningen (1998:779) samt beslutar följande allmänna råd.

VÄGTRAFIK

1 kap. Inledande bestämmelser

Allmänt

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om

1. medicinska krav för innehav av körkortstillstånd, körkort, traktorkort och taxiförarlegitimation,
2. läkares anmälningsskyldighet enligt 10 kap. 2 § körkortslagen (1998:488) och 3 kap. 5 § yrkestrafiklagen (1998:490), och
3. sådant särskilt läkarutlåtande som krävs enligt 3 kap. 1 § tredje stycket körkortsförordningen (1998:980) för den som under de senaste fem åren före ansökan om körkortstillstånd har fällt till ansvar för grovt rattfylleri.

2 § I dessa föreskrifter har begreppen grupp I, II och III samma betydelse som i 3 kap. 1 § körkortsförordningen (1998:980). Av denna bestämmelse framgår att grupp I, II och III omfattar följande behörigheter:

- Grupp I: behörigheterna A, A1, AM, B eller BE samt behörighet för traktor,
- Grupp II: behörigheterna i grupp I samt behörigheterna C och CE, och
- Grupp III: behörigheterna i grupp I och II samt behörigheterna D och DE.

De medicinska krav som gäller för innehav i grupp I, II och III framgår av 2–15 kap.

För innehav av taxiförarlegitimation gäller samma krav som för innehav i grupp III, om inte annat anges.

¹ Jfr rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort, (EGT L 237, 24.8.1991, s.1, Celex 31991L0439), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2009/112/EG (EUT L 223, 26.8.2009, s. 26, Celex 32009L0112) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort, (EGT L 403, 30.12.2006, s. 18, Celex 32006L0126), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2009/113/EG (EUT L 223, 26.8.2009, s. 31, Celex 32009L0113).

3 § De krav för innehav som anges i dessa föreskrifter gäller vid ansökan om körkortstillstånd för innehav av körkort eller traktorkort och vid ansökan om taxiförarlegitimation samt vid prövning av frågan om fortsatt innehav av körkortstillstånd, körkort, traktorkort och taxiförarlegitimation, om inte annat särskilt anges.

4 § Varje sjukdom, skada eller annat medicinskt förhållande som kan antas påverka förmågan att köra fordon som avses i 1 kap. 1 § körkortslagen (1998:488) ska prövas från trafiksäkerhetssynpunkt. Förhållanden som bedöms innebära en trafiksäkerhetsrisk utgör hinder för innehav. Detta gäller dock inte om risken är obetydlig, varvid större tolerans medges för innehav av behörigheterna AM, A1, A, B, BE och traktorkort än för innehav av behörigheterna C, CE, D, DE och taxiförarlegitimation.

5 § Bedömningen av trafiksäkerhetsrisken och behovet av villkor om läkarintyg och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras med utgångspunkt från det medicinska förhållandets allmänna karaktär och symptombild samt från omständigheterna i det enskilda fallet.

Om förhållandet har nära anknytning till vad som sägs i 2–15 kap. ska ledning hämtas från de krav som anges där. I fråga om andra medicinska förhållanden ska 4 § tillämpas.

Vid en sammantagen bedömning av olika medicinska förhållanden kan hinder för innehav föreligga även om förhållandena var för sig inte utgör hinder enligt 2–15 kap.

Läkarundersökning m.m.

6 § Läkarundersökning och annan undersökning som ska ligga till grund för intyg enligt 3 kap. 1 eller 6 § körkortsförordningen (1998:980) eller enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 1998:88) om taxiförarlegitimation, ska göras med beaktande av vad som anges i 1–16 kap. Undersökningen ska göras med utgångspunkt från de uppgifter som sökanden lämnar och från vad som i övrigt är känt för undersökande läkare. Av intyget ska framgå om den sökande bedöms ha en sjukdom eller medicinskt tillstånd som innebär en trafiksäkerhetsrisk eller inte.

Allmänna råd

Bestämmelserna om läkarundersökning eller annan undersökning i 1–16 kap. bör i tillämpliga delar vara vägledande även vid prövning av frågan om fortsatt innehav med krav på läkarintyg eller annat medicinskt underlag. Inför en sådan undersökning bör läkaren också ta del av körkortsmyndighetens eller prövningsmyndighetens handlingar i ärendet.

Allmänna råd

Vid håranalys som avser villkor om läkarintyg enligt 17 § första stycket 3 bör provtagning avseende annan substans än den eller de substanser som diagnosen relaterar till, ske vid ett tillfälle under observationstiden.

19 § Vid regelbundet läkarordinerat bruk som avses i 15 och 16 §§ ska behovet av villkor om läkarintyg bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Allmänna råd

Vid behandling enligt 15 § bör villkor om läkarintyg föreskrivas och prövning av frågan om fortsatt innehav göras så länge behandling pågår och därefter vid ytterligare minst ett tillfälle.

Läkarundersökning

20 § Läkaren ska uppmärksamma symptom på ett pågående beroende eller missbruk av substans som påverkar förmågan att köra motordrivet fordon. Även symptom på utveckling mot ett beroende eller missbruk ska uppmärksammas.

Allmänna råd

Läkaren bör särskilt beakta blandmissbruk och tidigare vårdtillfällen på grund av beroende eller missbruk.

21 § Läkaren ska beakta om sökanden behandlas med läkemedel som kan sätta ned körförmågan och i förekommande fall informera sökanden om eventuella trafiksäkerhetsrisker.

13 kap. Särskilt läkarutlåtande efter grovt rattfylleri**Vid ansökan om körkortstillstånd**

1 § Läkarutlåtande efter grovt rattfylleri enligt 3 kap. 1 § tredje stycket körkortsförordningen (1998:980) ska innehålla en bedömning om ett beroende eller missbruk föreligger enligt 12 kap. 2–3 §§.

Om diagnoserna beroende eller missbruk inte har ställts ska utlåtandet innehålla en redogörelse för och en bedömning av sökandens konsumtion av den substans som påvisats vid trafiknykterhetsbrottet. Läkarutlåtandet ska även belysa förekomsten av annat substansbruk.

2 § Vid provtagning avseende blod- och urinprover gäller följande:

1. Laboratorieprover avseende den substans som påvisats vid trafiknykterhetsbrottet ska ha tagits vid minst fyra tillfällen. Dessa

provtagningar ska vara fördelade under hela observationstiden som ska vara minst sex månader.

2. Provtagning avseende annan substans än den som påvisats vid trafiknykterhetsbrottet ska ha skett vid minst ett tillfälle under observationstiden.

3. Provtagning ska göras oannonserat.

4. Referensområdet för genomförda laboratorieprover i blod ska anges.

5. Om substans påvisats vid screeninganalys i urin ska verifierande analys utföras.

6. Provresultat över referensområdet avseende blodprover samt verifierad förekomst av substans i urin ska bedömas och kommenteras.

7. Vid urintoxikologisk undersökning ska provtagningarna vara övervakade och uppgift om urinens koncentration (kreatinivärdet) och surhetsgrad (pH-värdet) redovisas.

3 § Om provtagning enligt 2 § 1 eller 2 gäller narkotika kan detta ske genom provtagning av hår. Vid sådan provtagning gäller följande:

1. Vid provtagning av hår avseende den substans som påvisats vid trafiknykterhetsbrottet ska provtagning utföras efter tre månader och efter sex månader från observationstidens början.

2. Vid provtagning av hår avseende annan substans än den som påvisats vid trafiknykterhetsbrottet ska provtagning utföras vid ett tillfälle och tidigast tre månader från observationstidens början.

3. Om substans påvisats vid screeninganalys ska verifierande analys utföras.

4. Om substans påvisats vid verifierande analys ska provresultatet bedömas och kommenteras.

Villkor om läkarintyg

4 § När körkortstillstånd har meddelats efter sådan prövning som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket körkortsförordningen (1998:980) ska villkor om läkarintyg föreskrivas och prövning av frågan om fortsatt innehav göras efter sex månader och därefter efter ytterligare tolv månader. Den totala uppföljningsperioden ska således vara minst 18 månader. Behovet av villkor om läkarintyg därutöver ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Allmänna råd

Ett beslut om villkor om läkarintyg bör inte omfatta den totala observationstiden på minst 18 månader. I samband med att körkortstillstånd meddelas, bör dock innehavaren underrättas om vad som normalt gäller i fråga om observationstid.

5 § Vid villkor om läkarintyg efter sex månader ska 1–3 §§ tillämpas.